İŞKUR

2019

UŞAK

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

UŞAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

UŞAK İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Melike METİN ALTUN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarındandır. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. UŞAK İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Funda KOCABIYIK
Uşak Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye İş ve Meslek Danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Uşak'ta ise bu kapsamda planlanan 383 işletmeden veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep

araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

İlhan TEMEL
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 38
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 43
SONUÇ 49
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 53

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 24
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 30
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 35
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 36
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 37
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 38
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 40
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 41
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 43
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 44
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 11
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 18
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 21
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 22
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 23
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 25
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 29
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 29
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 31
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 34
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 40
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 42
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 47
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 48

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Uşak İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 383 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmıştır. Uşak İlinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 25 bin 101 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 17 bin 179 çalışan erkeklerden, 7 bin 922 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Uşak İlinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; "tesis ve makine operatörleri ve montajcılar"dır.

Uşak İlinde açık iş oranı yüzde 2,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Uşak İli açık iş oranı bakımından 1,1 puanlık farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 8,8 ile "gayrimenkul faaliyetleri" sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin "sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar" meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 298 kişilik açık iş mevcuttur. Uşak İlinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; "sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar", "nitelik gerektirmeyen meslekler" ile "tesis ve makine operatörleri ve montajcılar"dır. İl genelinde açık işlerin yüzde 87,8'i için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Uşak İlinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla "imalat" sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Uşak İlinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada "dikiş makinesi operatörü-kumaş" mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı" mesleği takip

etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Uşak İlinde işverenlerin yüzde 19,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Uşak İlinde yüzde 4'dür.

Uşak İlinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin "ilave istihdam teşviki" olduğunu belirtmiştir. Ayrıca işverenlerin yüzde 70,6 İŞKUR'un yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 27,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 22,5'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Uşak İlinde "diğer hizmet faaliyetleri" sektörlerinde işverenlerin tamamı, "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" ile "gayrimenkul faaliyetleri" sektörlerinde ise işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Uşak İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Uşak işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Uşak İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Uşak İlinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Uşak İlinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

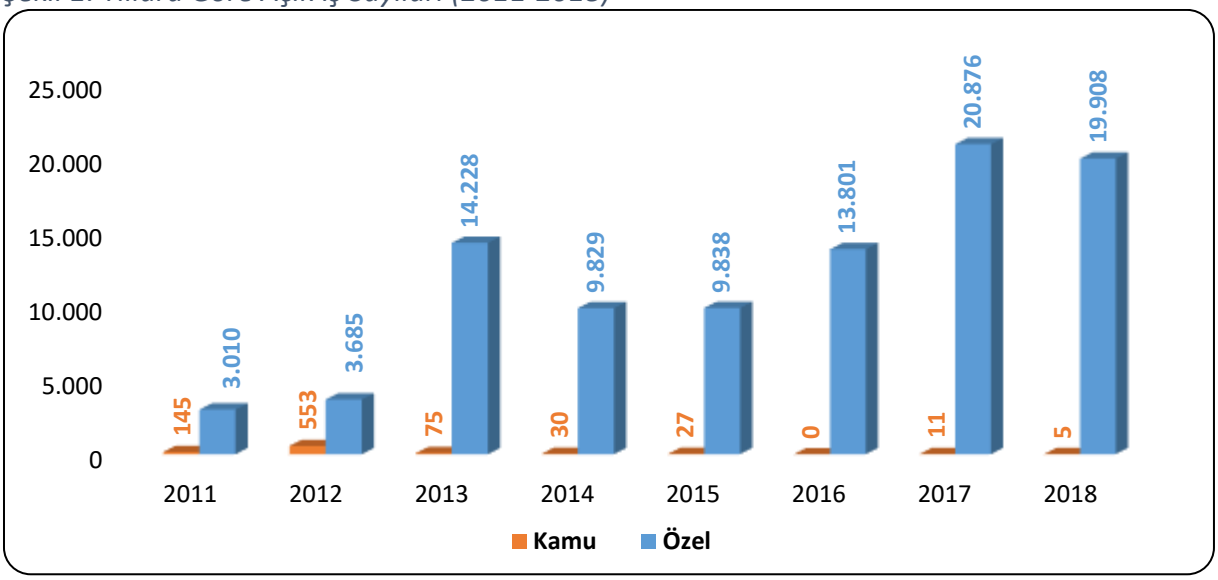

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 3 bin 155 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 19 bin 913 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 51,3 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Ayakçı (tekstil)	6.002
Beden işçisi (genel)	3.422
Et ve et ürünleri işlemecisi	1.007
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	893
Reyon görevlisi	887
Beden işçisi (inşaat)	878
Seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)	788
Seramik imal işçisi	543
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	314
Deri işçisi	285

Kaynak: İŞKUR

Uşak İlinde 2018 yılında 19 bin 913 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 6 bin 2 açık iş ile "ayakçı (tekstil)" mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 30,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği "beden işçisi (genel)" ile "et ve et ürünleri işlemecisi" meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

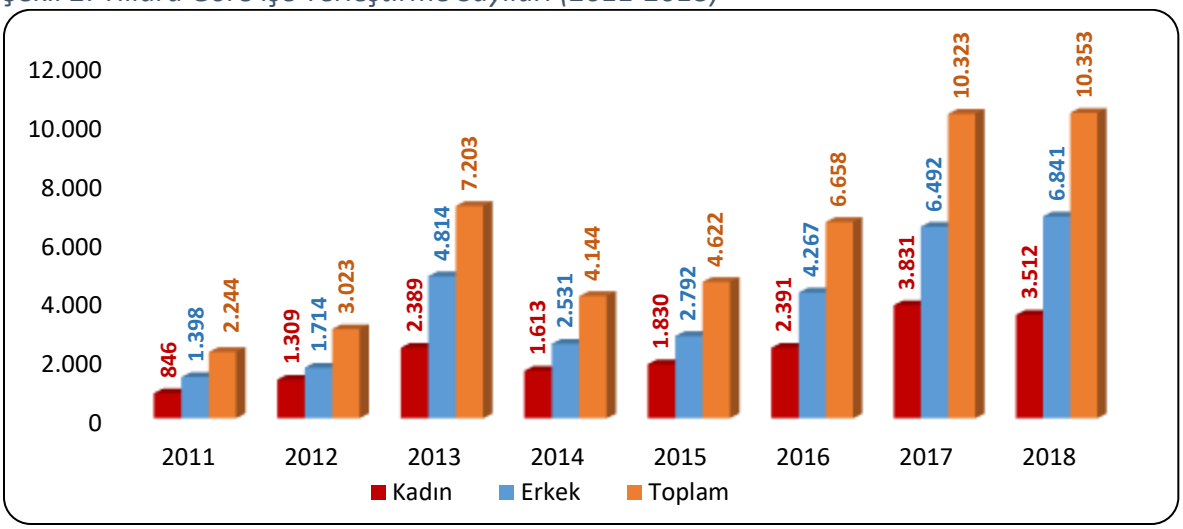

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 2 bin 244 olan Uşak İlinde işe yerleştirilenlerin bin 398'i erkek, geri kalan 846 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 10 bin 323 kişi İŞKUR tarafından

işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 33,9'u kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı 2018 yılında 3 bin 512 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Ayakçı (tekstil)	2.146	1.452	3.598
Beden işçisi (genel)	1.190	345	1.535
Et ve et ürünleri işlemecisi	650	325	975
Seyahat servis elemanı (host /hostes/otobüs-tren)	531	36	567
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	193	269	462
Beden işçisi (inşaat)	393	3	396
Seramik imal işçisi	375	18	393
Reyon görevlisi	127	135	262
Satış danışmanı / uzmanı	76	112	188
Deri işçisi	138	36	174

Kaynak: İŞKUR

Uşak İlinde 3 bin 598 kişilik işe yerleştirmeyle "ayakçı (tekstil)" mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 34,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği "beden işçisi (genel)" ile "et ve et ürünleri işletmecisi" meslekleri takip etmektedir. Hem erkekler hem de kadınlar en çok "ayakçı (tekstil)" ve "beden işçisi (genel)" mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

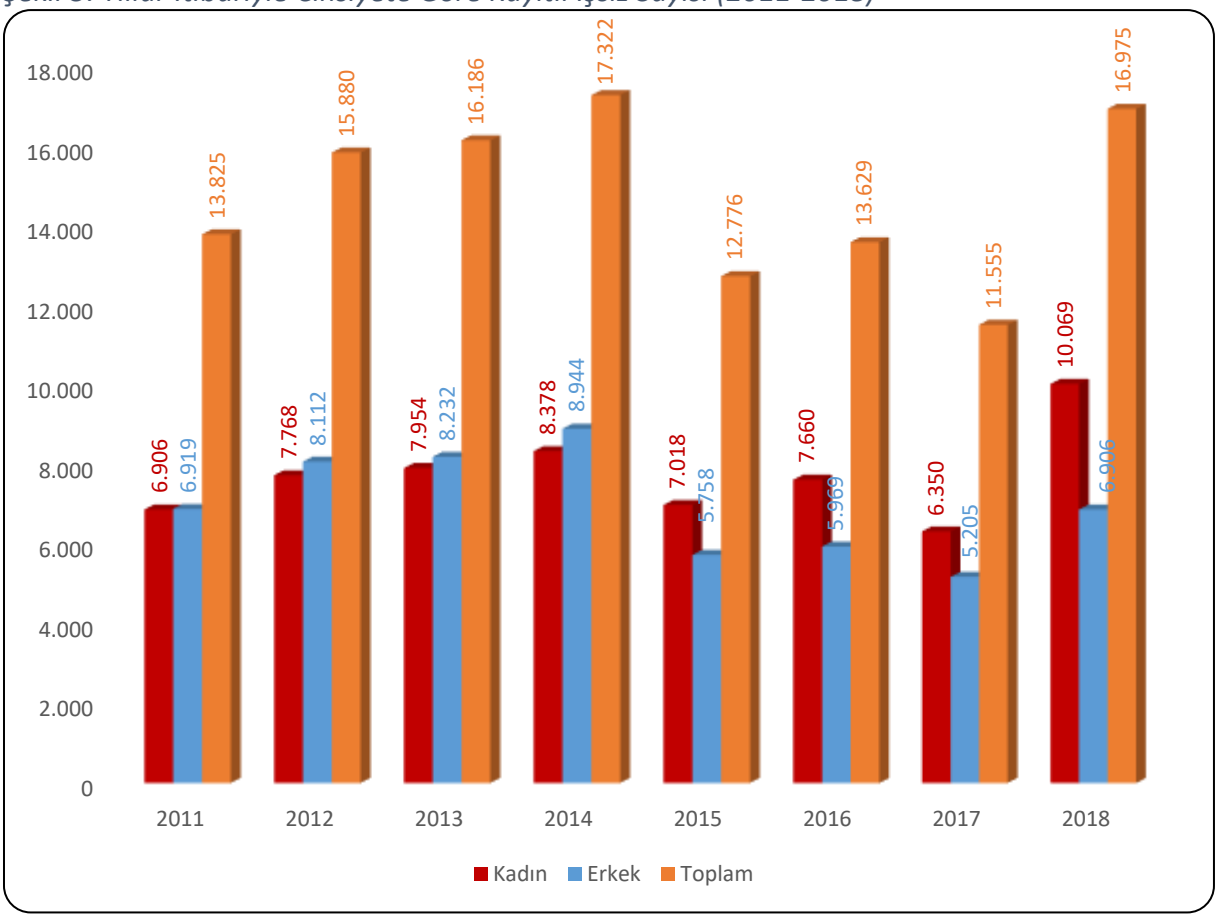

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Uşak İlinde İŞKUR'a kayıtlı 13 bin 825 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 6 bin 919'u erkek, 6 bin 906'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 16 bin 975 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Uşak'ta 6 bin 906 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 10 bin 69'a yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Uşak İlinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında "beden işçisi (genel)" mesleği yer almakta olup bu meslekte Uşak İlinde Kuruma kayıtlı 3 bin 908 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Uşak ilindeki toplam kayıtlı işsiz

sayısının yüzde 23'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği "büro memuru (genel)", "temizlik görevlisi" ve "beden işçisi (temizlik)" meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok "beden işçisi (genel)", "büro memuru (genel)" , "beden işçisi (temizlik)", "temizlik görevlisi", "satış danışmanı / uzmanı", "sekreter", "çaycı", "reyon görevlisi" gibi mesleklerin yanı sıra "bulaşıkçı (stevard)" ve "ön muhasebeci" gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	71	820	459	1.279
2012	82	1.018	692	1.710
2013	39	519	308	827
2014	54	615	512	1.127
2015	70	1.065	385	1.450
2016	44	516	383	899
2017	28	422	174	596
2018	23	328	175	503

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kurslarında yıllara göre dalgalanmalar görülmektedir. 2018 yılında düzenlenen 23 mesleki eğitim kursuna 503 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 175'i erkek, 328'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın kursiyerlerin daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 65,2'sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

kursiyerlerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı
Halı dokuyucu (el tezgâhı)	Gıda hijyeni ve sanitasyon görevlisi	Halı dokuyucu (el tezgâhı)
Gıda hijyeni ve sanitasyon görevlisi	Süt sığırı yetiştiricisi	Kilim dokuyucu (el tezgâhı)
Kilim dokuyucu (el tezgâhı)	Çoban/sürü yönetim elemanı (küçükbaş hayvan)	Aşçı yamağı (çırağı)
Aşçı yamağı (çırağı)	Arıcı	Gıda hijyeni ve sanitasyon görevlisi
Çoban/sürü yönetim elemanı (küçükbaş hayvan)	Aşçı yamağı (çırağı)	Arıcı
Süt sığırı yetiştiricisi		Çoban/sürü yönetim elemanı (küçükbaş hayvan)
Arıcı		

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı, "halı dokuyucu (el tezgâhı)" ile "gıda hijyeni ve sanitasyon görevlisi" mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın kursiyerin olduğu kurslar ise "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı", "halı dokuyucu (el tezgâhı)" ve "kilim dokuyucu (el tezgâhı)" mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı", "gıda hijyeni ve sanitasyon görevlisi" ile "süt sığırı yetiştiricisi" mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	99	60	126	186
2012	114	115	171	286
2013	274	372	259	631
2014	649	674	550	1.224
2015	1.009	1.176	862	2.038
2016	604	659	632	1.291
2017	752	1.143	856	1.999
2018	597	699	524	1.223

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş

tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısında dalgalanmalar görülmüştür.

2018 yılında 597 program düzenlenmiş olup toplam bin 223 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 57,2'si kadınlardan, yüzde 42,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı
Satış elemanı (perakende)	Satış elemanı (perakende)	Satış elemanı (perakende)
Aşçı yardımcısı	Garson (servis elemanı)	Aşçı yardımcısı
Garson (servis elemanı)	Diğer ağaç işlem işçileri	Dikiş makinesi operatörü-kumaş
Ön muhasebeci	Open end makinesi operatörü	Ön muhasebeci
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	Satış danışmanı / uzmanı	Sekreter
Satış danışmanı / uzmanı	Ön muhasebeci	Satış danışmanı / uzmanı
Open end makinesi operatörü	Seramik imal işçisi	Garson (servis elemanı)
Büro memuru (genel)	Büro memuru (genel)	Büro memuru (genel)
Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Çanta imalatçısı ve saraciyeci

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Uşak ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı" ve "satış elemanı (perakende)" mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, hem kadın katılımcılar hem de erkek katılımcılar için ilk iki sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	10	93	153	246
2012	8	123	99	222
2013	12	187	187	374
2014	13	172	153	325
2015	14	221	172	393
2016	16	233	179	412
2017	25	336	338	674
2018	13	190	143	333

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 13 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2018 yılında 190'ı kadın, 143'ü erkek olmak üzere toplam 333 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

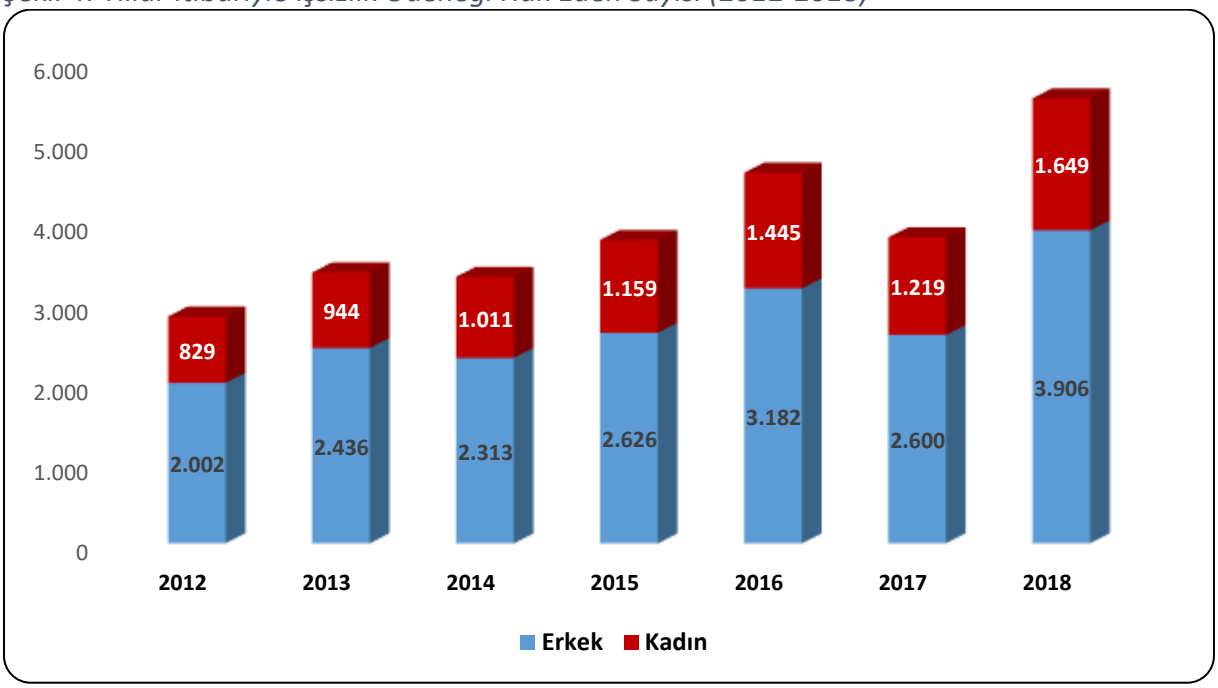

Kaynak: İŞKUR

Uşak İlinde 2018 yılında yüzde 29,7'si kadın olmak üzere 5 bin 555 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında bir önceki yıla göre yüzde 45,5 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Uşak İlinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Uşak İlinde 383 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 25 bin 101 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Uşak ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Uşak ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	196
Toptan ve perakende ticaret	59
İnşaat	32
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24
Ulaştırma ve depolama	14
Eğitim	12
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Gayrimenkul Faaliyetleri	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	**383**

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde "imalat" sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Uşak ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 51,1'i bu sektörde yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde "imalat" bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Uşak ilinde "imalat" bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. "İmalat" sektöründen sonra en fazla sayıda işletme "toptan ve perakende ticaret" sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında "toptan ve perakende ticaret" sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Uşak İlinde "toptan ve perakende ticaret" sektörünün payı yüzde 15,5 düzeyindedir. Uşak İlinde20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yüzde 66,6'sı "imalat" ile "toptan ve perakende ticaret" sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise “diğer hizmet faaliyetleri” ile “kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor” sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Uşak ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

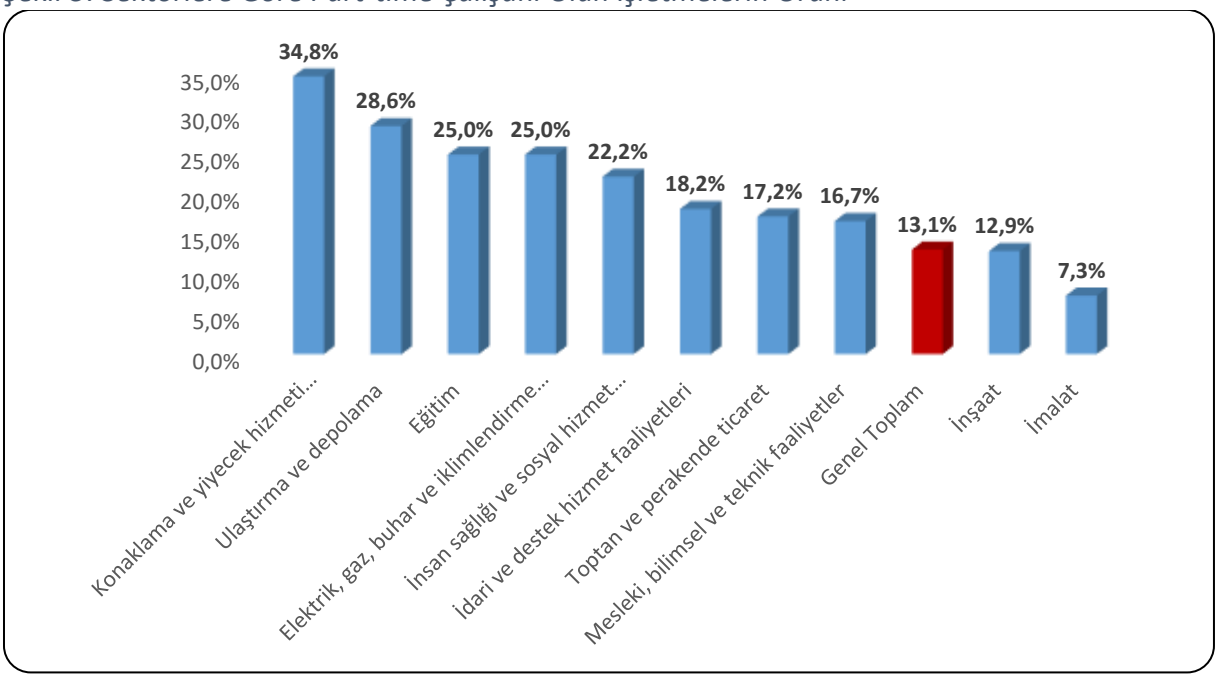

Kaynak: İPA 2019

Uşak ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 13,1 olarak gerçekleşmiştir. “Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri” sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 34,8'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada “ulaştırma ve depolama” sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 28,6’sında part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 25 ile “eğitim” ile “elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı” sektörleri yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9’unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6’da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

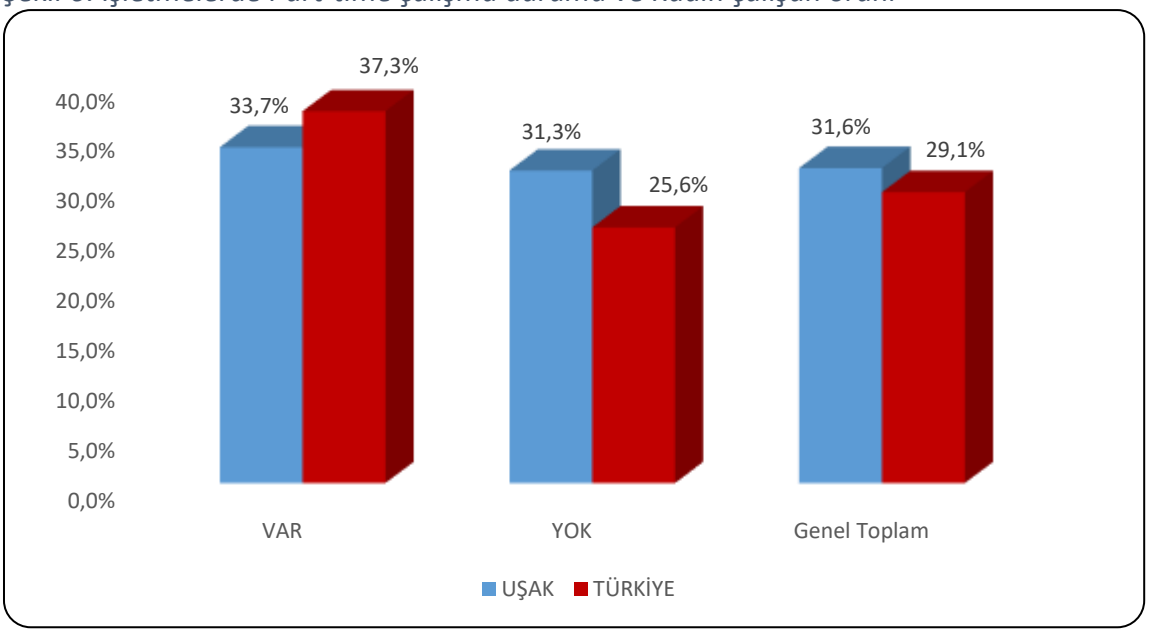

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Uşak ilinde bu oran yüzde 31,6 olarak gerçekleşmiştir. Uşak ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 31,3 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 33,7 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Uşak ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

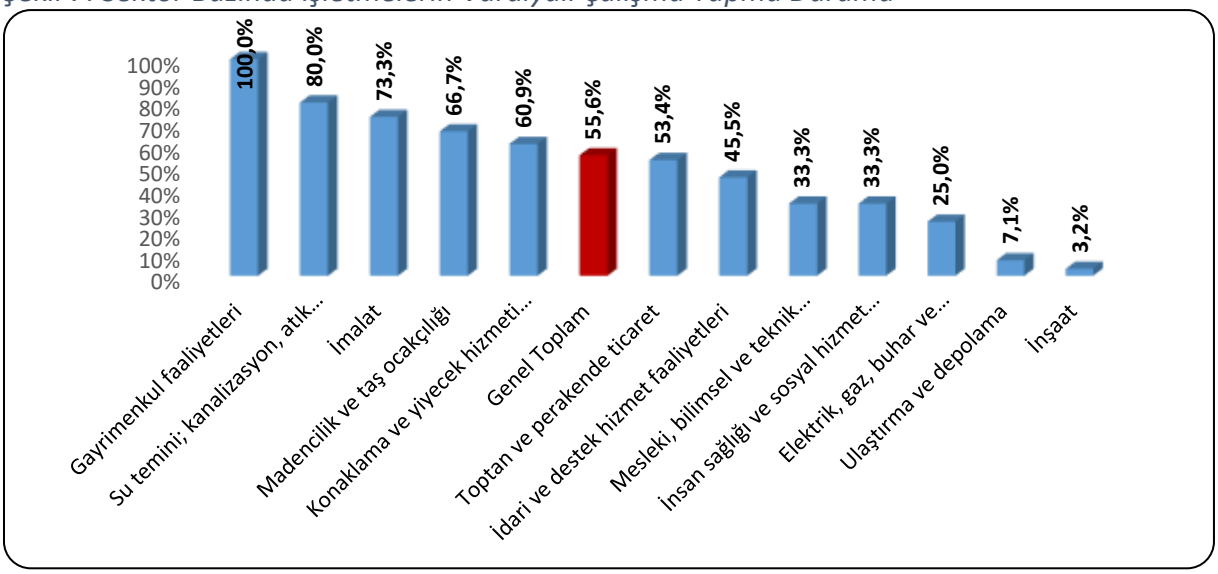

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde işletmelerin yüzde 55,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Uşak ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler "gayrimenkul faaliyetler", "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri", "imalat", "madencilik ve taş ocakçılığı", "konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri" ile "toptan ve perakende ticaret" sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. "İnşaat" sektörü ise yüzde 3,2 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

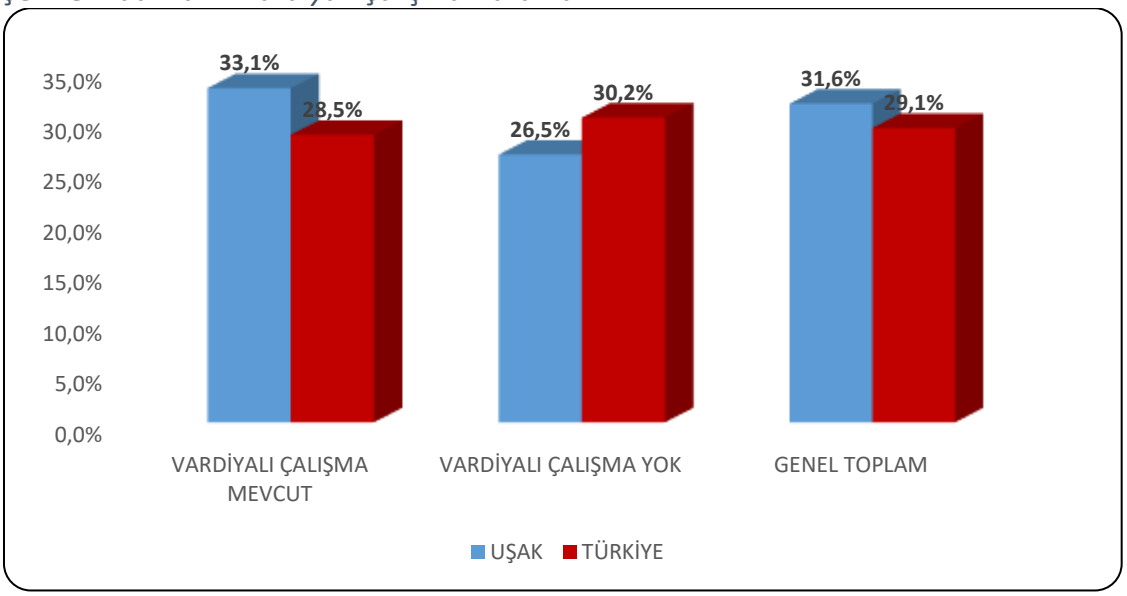

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Uşak ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 33,1'i kadın, yüzde 66,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 26,5'e düşmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Uşak ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 31,6'sının kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalaması ile benzerlik göstermektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Uşak ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

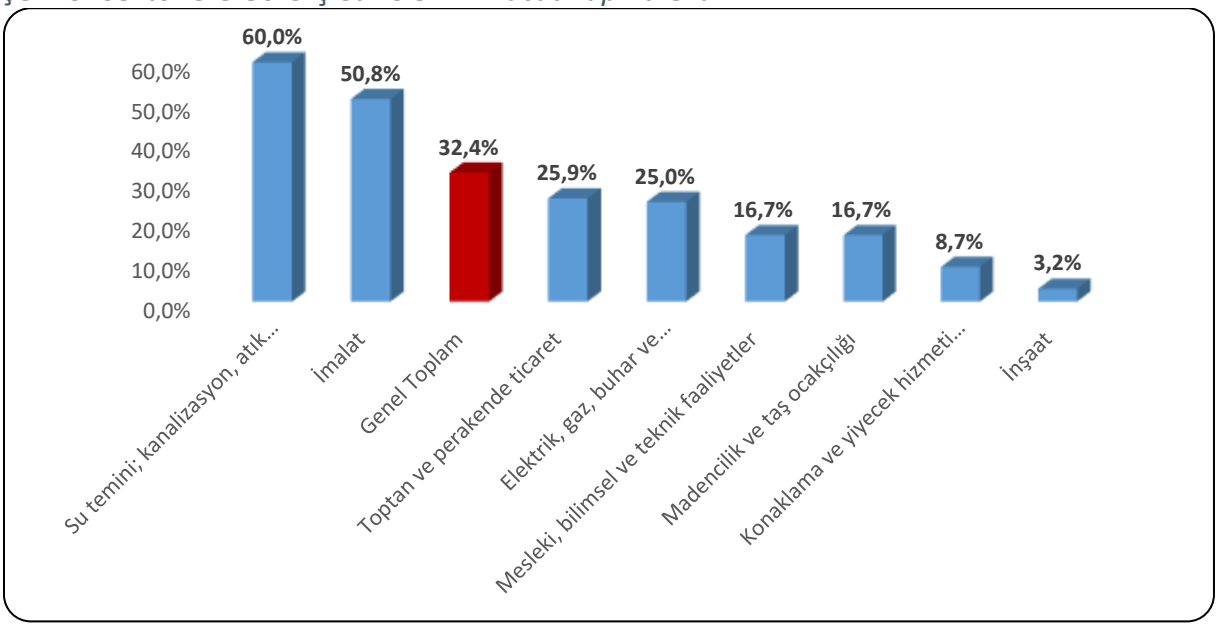

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilindeki işletmelerin yüzde 32,4'ünde ihracat yapılmaktadır. "Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 60'ı ihracat yapmakta, ikinci sırada ise "imalat" sektörü bulunmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile "imalat" ve yüzde 33,3 ile "madencilik ve taş ocakçılığı" sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" sektörünün payı yüzde 1,3 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olmasının nedeni örnekleme dahil olan işyeri sayısının az olmasıdır.

Uşak ilinde işletmelerin yüzde 9,4'ü e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması	85,0%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	8,3%
Finansman yetersizliği	8,0%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olmaması	4,4%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	3,8%

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise e-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

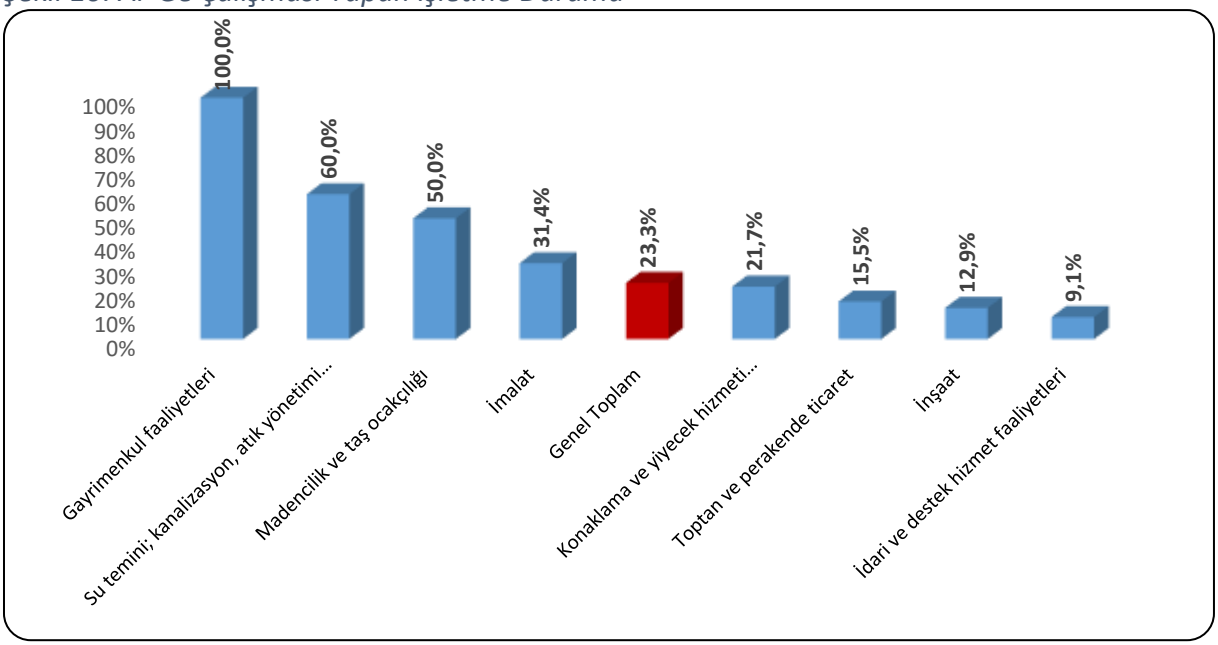

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde 15 sektörden 8 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir. Uşak ilinde bulunan "gayrimenkul faaliyetleri" sektöründe faaliyet gösteren iki işletmenin tamamı Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörü ise yüzde 60 ile "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile "bilgi ve iletişim", yüzde 34,3 ile "imalat" sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Uşak ilinde en fazla işletme "imalat" sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 31,4 ile dördüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

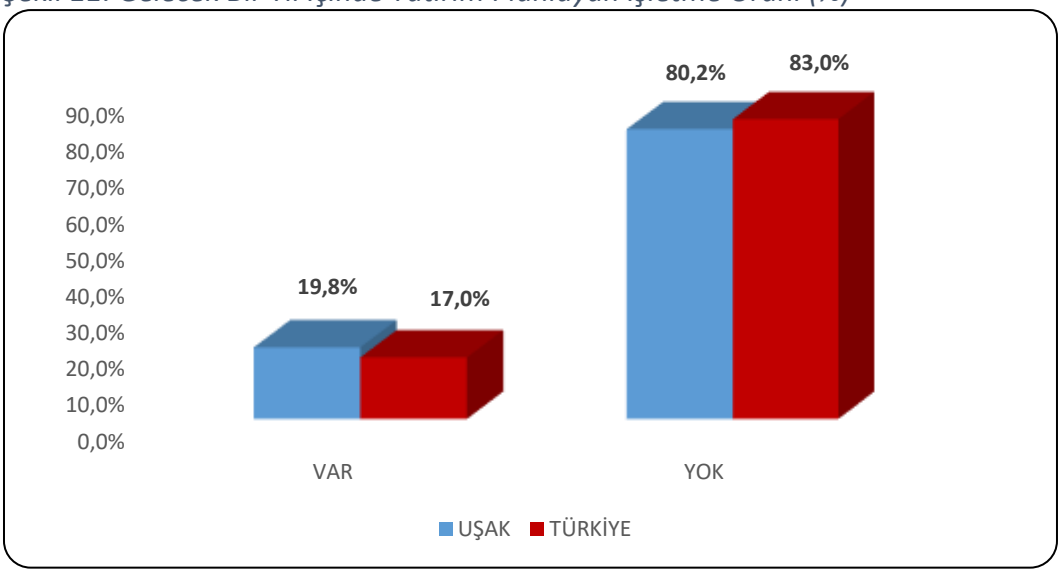

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 19,8'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

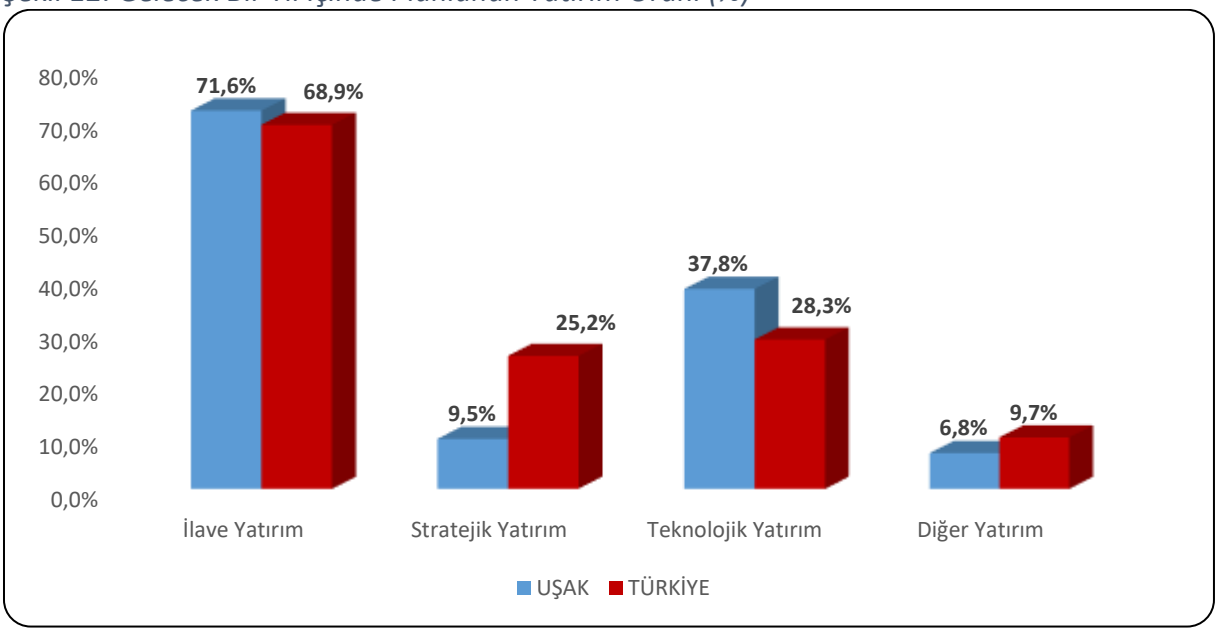

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Uşak ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 71,6'sı ilave yatırım, yüzde 9,5'i stratejik yatırım, yüzde 37,8'i teknolojik yatırım ve yüzde 6,8'i diğer yatırım türünde yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı

planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

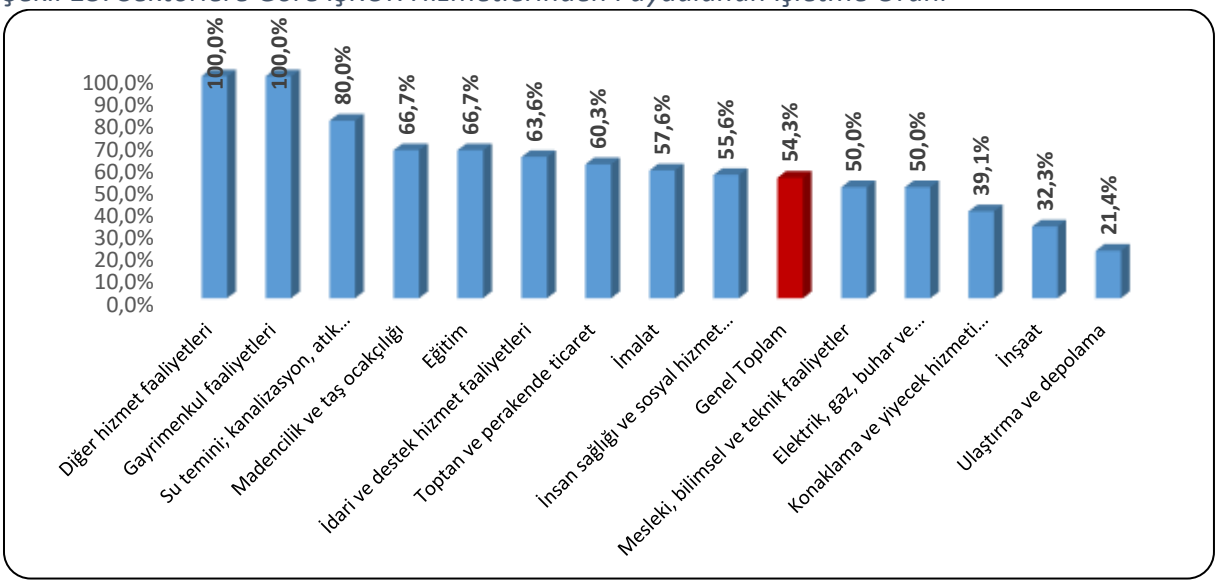

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Uşak ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 54,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Uşak ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Uşak ilinde "diğer hizmet faaliyetleri" ve "gayrimenkul faaliyetleri" sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan "imalat" sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 54,3'ün üzerinde yüzde 57,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	45,5%	64,5%	26,4%	4,5%	0,0%	63,6%
Toptan ve perakende ticaret	31,4%	71,4%	37,1%	2,9%	0,0%	42,9%
İnşaat	40,0%	90,0%	10,0%	0,0%	0,0%	40,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11,1%	44,4%	33,3%	11,1%	0,0%	77,8%
Eğitim	75,0%	62,5%	37,5%	0,0%	0,0%	37,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	57,1%	57,1%	14,3%	0,0%	14,3%	42,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60,0%	80,0%	60,0%	0,0%	0,0%	60,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	25,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	75,0%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	66,7%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Ulaştırma ve depolama	33,3%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**43,8%**	**67,0%**	**29,1%**	**3,9%**	**0,5%**	**55,7%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 67'si İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 43,8'i danışmanlık ve yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 29,1'i'u ise işbaşı eğitim programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Uşak ilindeen fazla işletme sayısına sahip sektör olan "imalat" sektöründe işverenlerin yüzde 64,5'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 45,5'i danışmanlık ve yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 26,4'ü ise işbaşı eğitim programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu kurs hizmetinden "idari ve destek hizmet faaliyetleri" sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 14,3'ü faydalanmıştır. Türkiye genelinde çalışanlara yönelik eğitim hizmetinden yararlanan işletme oranı yüzde 1 iken Uşak'ta hiçbir işyeri bu hizmetten yararlanmamıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Alanlar	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	70,6%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	62,0%
İşe uygun eleman temini	35,3%
İşbaşı eğitim programı	23,5%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	9,6%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	5,1%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 70,6'sı "yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği" cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise işe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

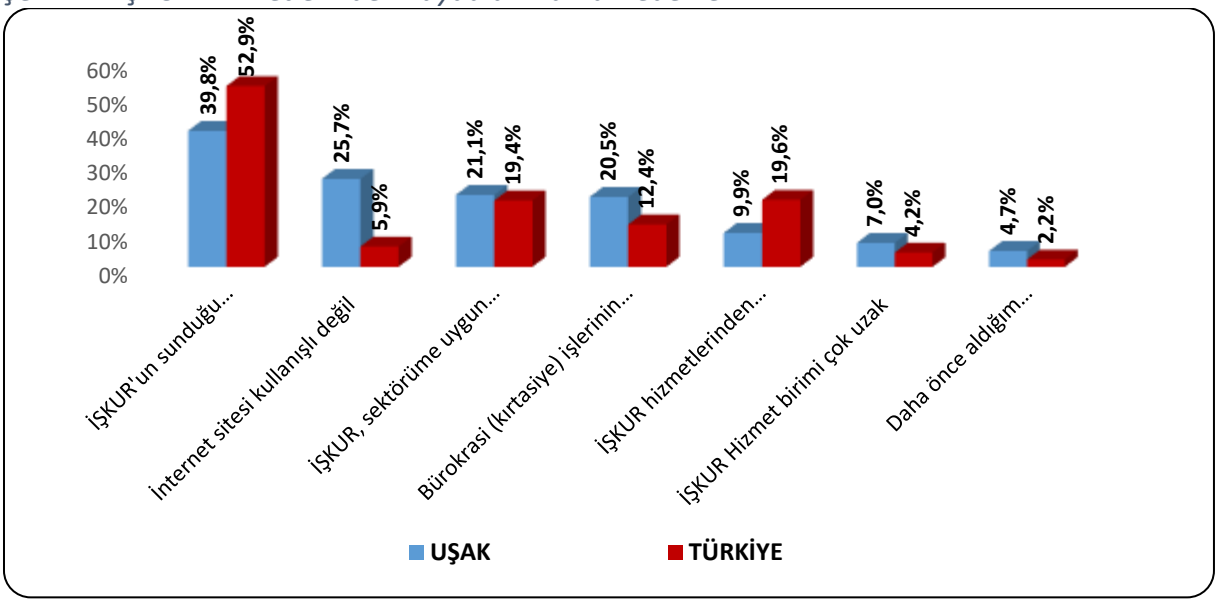

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 39,8 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 25,7 ile internet sitesinin kullanışlı olmaması ve yüzde 21,1 ile İŞKUR' un sektörüne uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Uşak ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı UŞAK iline göre daha yüksek seviyededir. Uşak İlinde ise bürokrasi

(kırtasiye) işlerinin çok olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Uşak illinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Uşak İlinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 25 bin 101 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 17 bin 179 erkek çalışan ve 7 bin 922 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	4.827	10.715	15.543
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	882	1.636	2.519
Toptan ve perakende ticaret	984	1.406	2.390
İnşaat	32	1.039	1.071
Madencilik ve taş ocakçılığı	56	715	772
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	330	430	760
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	425	324	749
Ulaştırma ve depolama	46	297	343
Eğitim	192	138	330
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	77	101	178
Gayrimenkul faaliyetleri	7	153	160
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	49	94	143
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	12	77	89
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	32	32
Diğer hizmet faaliyetleri	2	20	23
Genel Toplam	**7.922**	**17.179**	**25.101**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Uşak ilinde çalışanların önemli bir kısmı “imalat” ile “idari ve destek hizmet faaliyetleri” sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 71,9’u bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör “imalat” sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 60,9’u “imalat” sektöründe çalışmaktadır. Uşak ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise “eğitim” sektörüdür. Eğitim sektöründe çalışanların yüzde 58,1’ini kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde "İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri", "Eğitim" ile "Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri" sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	2.334	7.181	9.515
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.733	3.839	5.571
Nitelik gerektirmeyen meslekler	1.183	1.806	2.988
Hizmet ve satış elemanları	858	1.264	2.122
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	1.109	962	2.071
Profesyonel meslek mensupları	489	701	1.190
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	147	989	1.135
Yöneticiler	54	234	288
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	16	204	220
Genel Toplam	**7.922**	**17.179**	**25.101**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu "tesis ve makine operatörleri ve montajcılar"dır. Toplam çalışanlar içerisinde bu meslek grubunun oranı yüzde 37,9 seviyesindedir. Uşak ilindeki kadın çalışanların yüzde 29,5'i; erkek çalışanları ise yüzde 41,8'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise "sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar" yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 22,2'si bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 11,9 oran ile "nitelik gerektirmeyen meslekler" meslek grubu yer almaktadır.

Uşak ilinde "tesis ve makine operatörleri ve montajcılar" meslek grubu hem kadınlar hem de erkekler için en fazla çalışan sayısına sahip meslek grubudur.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Open end makinesi operatörü	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Dokuma makineleri operatörü / dokumacı
Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Open end makinesi operatörü	Open end makinesi operatörü
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Konfeksiyon işçisi	Seramik imal işçisi
Konfeksiyon işçisi	Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Et ve et ürünleri işlemecisi
Seramik imal işçisi	Bobin-katlama-büküm makine operatörü	Şoför-yük taşıma
Et ve et ürünleri işlemecisi	Elyaf değerlendirici	Beden işçisi (genel)
Beden işçisi (genel)	Dikiş makinesi operatörü-kumaş	Deri işçisi
Bobin-katlama-büküm makine operatörü	Et ve et ürünleri işlemecisi	Tarak makinesi operatörü-tekstil
Şoför-yük taşıma	Temizlik görevlisi	Konfeksiyon işçisi
Deri İşçisi	Beden işçisi (genel)	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Uşak İlinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla "open end makinesi operatörü", "dokuma makineleri operatörü/dokumacı" ve "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı" meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı", "open end makinesi operatörü" ve "konfeksiyon işçisi"; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise "dokuma makineleri operatörü/dokumacı", "open end makinesi operatörü" ve "seramik imal işçisi" meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

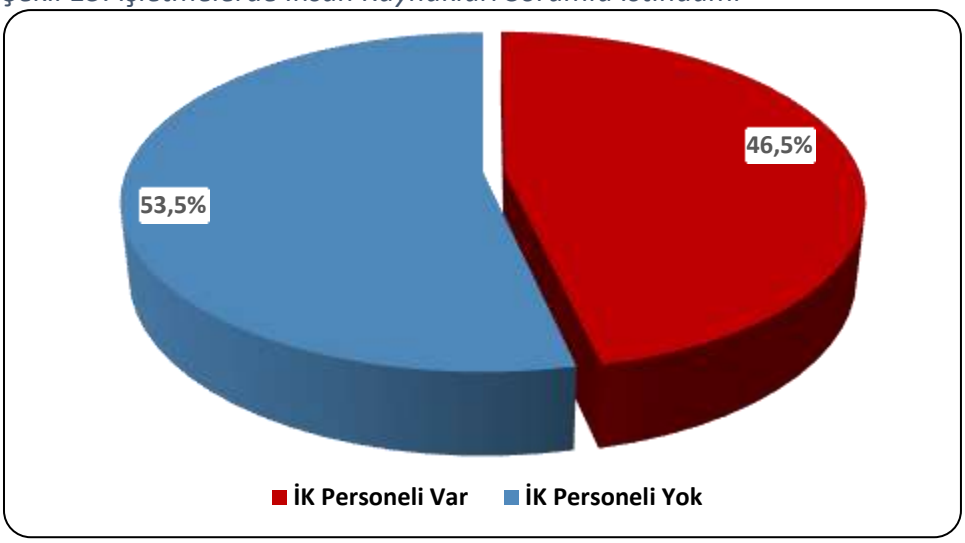

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Uşak ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 46,5'inde insan kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. "İmalat" sektöründe bu oran yüzde 52,4, "toptan ve perakende ticaret" sektöründe yüzde 53,4 ve "inşaat" sektöründe ise yüzde 16,1 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

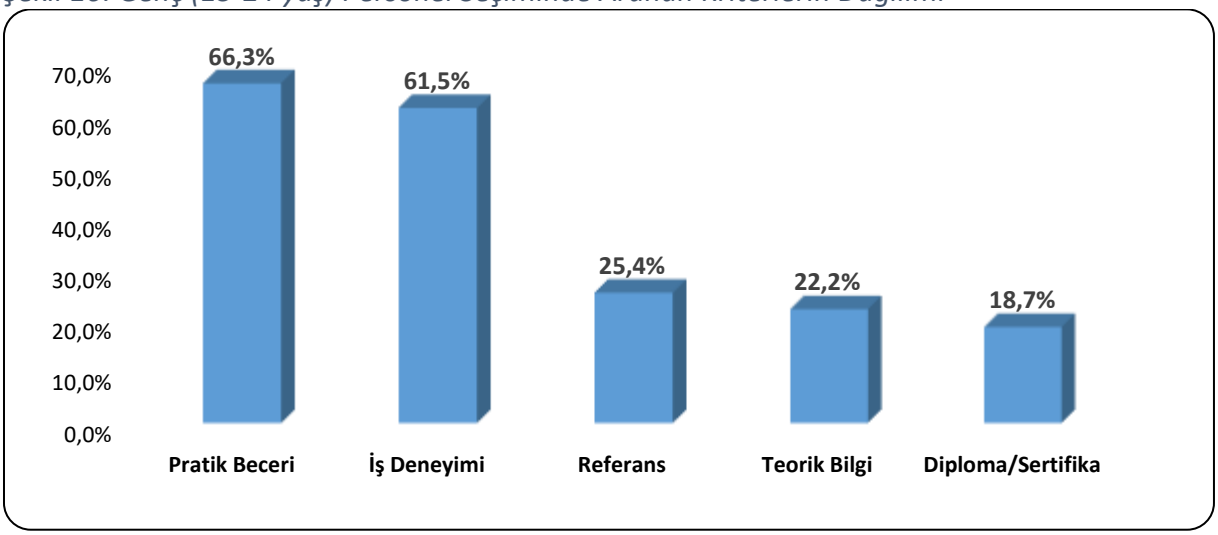

Kaynak: İPA 2019

Uşak İlinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 66,3'ü pratik beceri, yüzde 61,5'i iş deneyimi ve yüzde 25,4'ü ise referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Uşak ilinde olduğu gibi yüzde 72,6 ile pratik beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile iş deneyimi ve yüzde 35,7 ile diploma / sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki pratik

beceri kriteri hem Uşak ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	449	2,8%	15,7%
İnşaat	84	7,3%	6,5%
Toptan ve perakende ticaret	60	2,5%	20,7%
Ulaştırma ve depolama	28	7,5%	28,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17	0,7%	18,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	15	8,8%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6	0,8%	17,4%
Eğitim	3	0,9%	8,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	0,3%	11,1%
Genel Toplam	**665**	**2,6%**	**15,2%**

Kaynak: İPA 2019

Uşak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 58 işletmede 665 açık iş tespit edilmiştir. Uşak ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör "imalat" sektörüdür. Bu sektör Uşak ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 665 kişilik açık işin yüzde 67,5'ine tekabül eden 449 kişilik kısmı, "imalat" sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise "inşaat", "toptan ve perakende ticaret", "ulaştırma ve depolama", "idari ve destek hizmet faaliyetleri", "gayrimenkul faaliyetleri", "konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri", "eğitim", "insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri" sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Uşak ilinde açık iş oranı yüzde 2,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Uşak ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Uşak ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 8,8 ile "gayrimenkul faaliyetleri" sektörü olarak tespit edilmiştir.

Uşak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 15,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

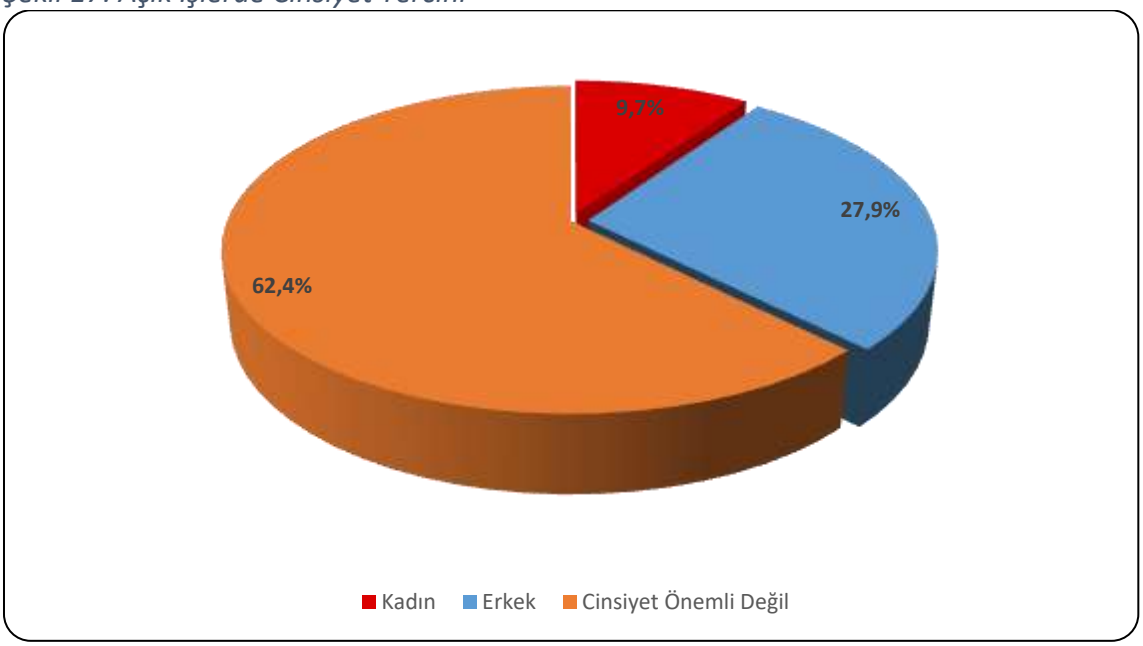

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Uşak ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Uşak ilinde işverenler açık işlerin yüzde 62,4'ünde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Uşak ilinde yüzde 9,7 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Uşak ilinde ise işverenlerin yüzde 27,9'u mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

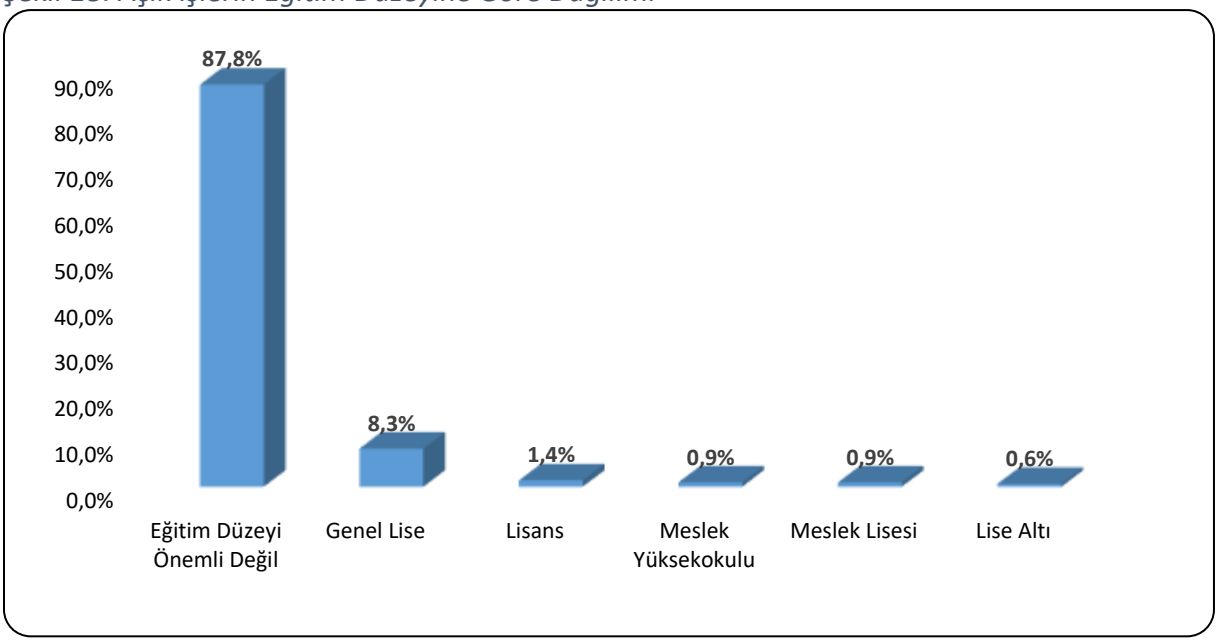

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Uşak ilindeki açık işlerin yüzde 87,8'inde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 8,3'ünde ise genel lise mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

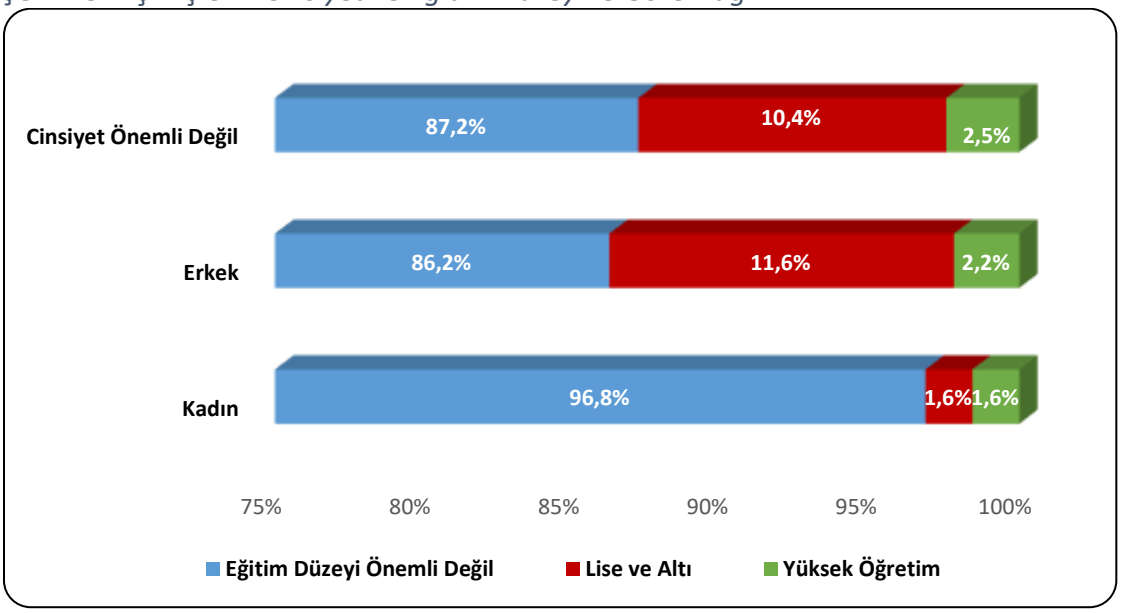

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 10,4 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 2,5 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 87,2 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 86,2 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 96,8 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

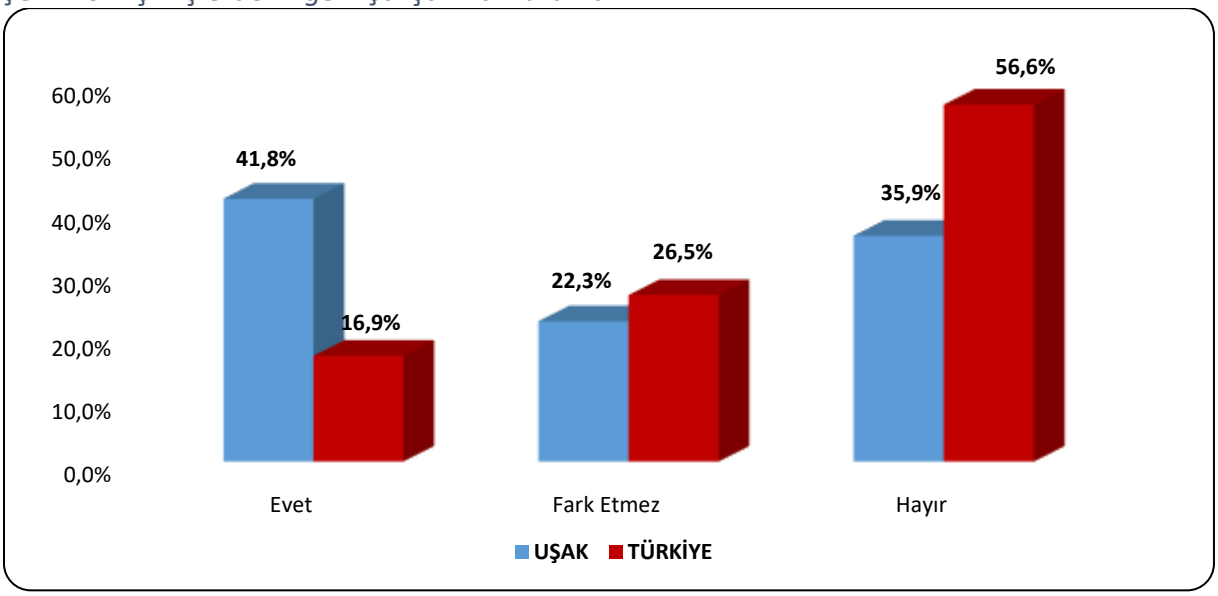

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Uşak ilinde mevcut açık işlerin yüzde 41,8'inde işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 22,3 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 64,1'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Uşak ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

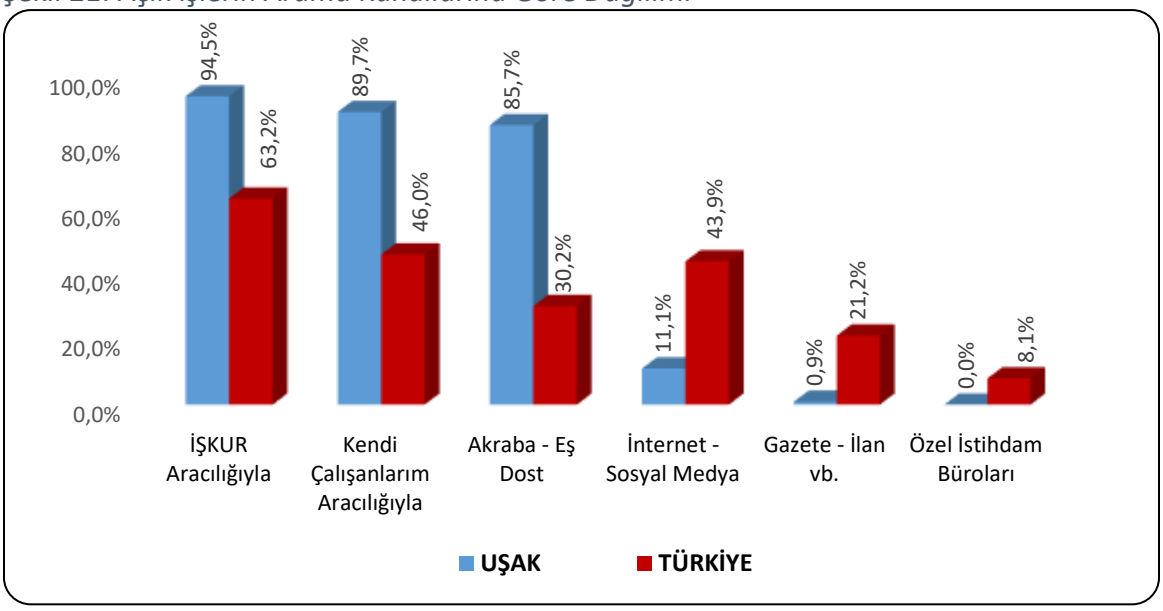

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Uşak ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Uşak ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 94,5 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Uşak ilinde ikinci sırada yüzde 89,7 ile kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 85,7 ile akraba-eş dost aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve bedensel yeterlilik	1	1	1	1
Sorun çözme ve inisiyatif alabilme	3	4	2	2
Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe	2	2	3	3
Takım çalışması	5	3	4	4
İletişim ve ifade yeteneği	4	5	5	5
İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü	6	-	6	6
Bilgisayar kullanımı	-	7	7	7
Yenilikçi düşünce yeteneği	-	7	8	8
Analitik düşünebilme	6	6	9	9
Yabancı dil	-	-	10	10

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi ilk sırada yer almaktadır. fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi hem kadınların hem de erkeklerin tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Uşak ilinde, yabancı dil becerisi sadece herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde, son sırada talep edilen beceri olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	298	5,1%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	142	4,5%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	112	1,2%
Hizmet ve satış elemanları	51	2,4%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	26	1,2%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	20	8,5%
Profesyonel meslek mensupları	9	0,8%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	6	0,5%
Genel Toplam	**665**	**2,6%**

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin "sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar" meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 44,8'dir. İkinci sırada ise "nitelik gerektirmeyen meslekler" meslek grubu bulunmaktadır.

Uşak ili için tespit edilen yüzde 2,6'lık açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 8,5 ile "nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları" meslek grubudur. Daha sonra ise açık iş oranı bakımından sırasıyla "sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar" ile "nitelik gerektirmeyen meslekler" meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	95,5%	0,7%	1,0%	95,2%	99,3%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	92,8%	0,0%	0,0%	95,0%	98,6%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	80,7%	0,9%	0,0%	97,2%	93,6%
Hizmet ve satış elemanları	54,0%	0,0%	84,0%	98,0%	12,0%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	8,0%	8,0%	72,0%	80,0%	88,0%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Profesyonel meslek mensupları	77,8%	11,1%	55,6%	77,8%	44,4%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	83,3%	0,0%	66,7%	33,3%	33,3%
Genel Toplam	**85,7%**	**0,9%**	**11,1%**	**94,5%**	**89,7%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu "nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları" olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin tamamı işkur aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. "Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar" ile "hizmet ve satış elemanları" meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Et ve Et Ürünleri İşlemecisi	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Beden İşçisi (İnşaat)	-	1	-	-	-	-	-	3	-	2
Ayakçı (Tekstil)	-	1	-	-	-	-	3	4	-	2
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	-	2	-	-	-	-	3	4	-	1
Satış elemanı (perakende)	-	-	-	1	-	2	-	3	-	-
Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	-	3	-	1	-	-	2	-	-	-
Cer Makinesi Operatörü-Tekstil	-	1	-	-	-	-	3	2	-	4
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	3	-	-	1	-	-	2	-	-	-
Bahçıvan	-	1	-	-	-	-	-	3	-	2
Yün Yıkama İşçisi (Elle)	-	1	-	-	3	-	-	3	-	2

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Uşak ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. "Et ve et ürünleri işlemecisi" mesleğinde sorun çözme ve insiyatif alabilme becerisi, "beden işçisi (inşaat)", "ayakçı (tekstil)", "cer makinesi operatörü-tekstil", "bahçıvan" ve "yün yıkama işçisi (elle)" mesleklerinde fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi ilk sırada aranmaktadır.

"Dikiş makinesi operatörü-kumaş" mesleğinde yeterli mesleki, teknik bilgi ve tecrübe ilk sırada aranmaktadır.

"Satış elemanı (perakende)", "seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)" ve "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı" meslekleri için ilk sırada aranan beceri iletişim ve ifade yeteneğidir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	Beden işçisi (inşaat)	Et ve et ürünleri işlemecisi	Et ve et ürünleri işlemecisi
Meyve sebze ayıklama işçisi	Seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)	Ayakçı (tekstil)	Beden işçisi (inşaat)
Open end makinesi operatörü	Cer makinesi operatörü-tekstil	Satış elemanı (perakende)	Ayakçı (tekstil)
Yün yıkama işçisi (elle)	Bahçıvan	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Dikiş makinesi operatörü-kumaş
Garson (servis elemanı)	Ağaç emprenye işçisi	Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Satış elemanı (perakende)
Bobin-katlama-büküm makine operatörü	Tarak makinesi operatörü-tekstil	Deri işçisi	Seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)
Çaycı	Ön muhasebeci	Yün yıkama işçisi (elle)	Cer makinesi operatörü-tekstil
Paketleme İşçisi	Ram makinesi operatörü (tekstil)	Open end makinesi operatörü	Bahçıvan
Yer hostesi	Güvenlik görevlisi	Boyahane tesis takıp işçisi	Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı
Temizlik görevlisi	Beden işçisi (genel)	Diğer süthane/mandıra isçileri	Yün yıkama işçisi (elle)

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde en fazla açık iş olan meslekler; “et ve et ürünleri işlemecisi”, “beden işçisi (inşaat)”, “ayakçı (tekstil)”, “dikiş makinesi operatörü-kumaş” ve “satış elemanı (perakende)” meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise “dikiş makinesi operatörü-kumaş”, “meyve sebze ayıklama işçisi” ve “open end makinesi operatörü” meslekleridir. açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek “beden işçisi (inşaat)”, “seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren”) ve “cer makinesi operatörü-tekstil” meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise “et ve et ürünleri işlemecisi”, “ayakçı (tekstil)”, “satış elemanı (perakende)” meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Uşak İliişgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı

çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Uşak ilinde ise 20+ istihdamlı 88 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Uşak ilindeki işletmelerin yüzde 23'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Uşak ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; "kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve diğer hizmet faaliyetleri" sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler "imalat", "idari ve destek hizmet faaliyetleri" ile "toptan ve perakende ticaret" sektörleridir.

"İnşaat" sektörü gibi Uşak ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	242
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	53
Toptan ve perakende ticaret	38
Ulaştırma ve depolama	27
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11
İnşaat	8
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	7
Eğitim	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3
Madencilik ve taş ocakçılığı	3
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
Genel Toplam	**401**

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde 401 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle "imalat" sektörü ön plana çıkmaktadır. Uşak ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 60,4'ü bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında "idari ve destek hizmet faaliyetleri" ile "toptan ve perakende ticaret" sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

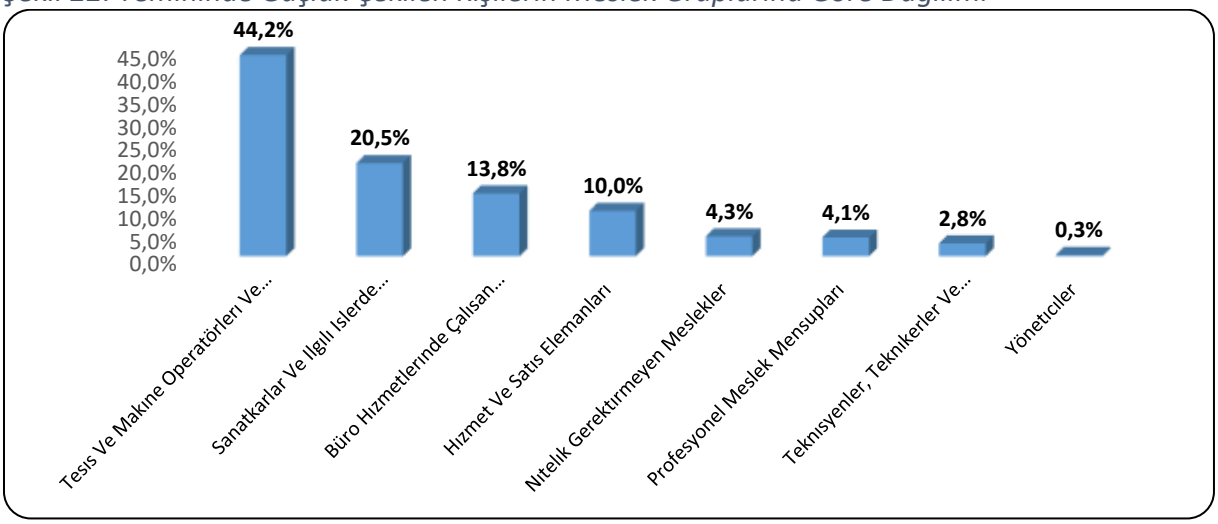

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 177 kişi ile "tesis ve makine operatörleri ve montajcılar" meslek grubunda yer aldıkları

görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 44,2'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Uşak ilinde olduğu gibi "tesis ve makine operatörleri ve montajcılar" meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	66
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	51
Open end makinesi operatörü	30
Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	22
Seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)	20
Kasap	17
Makine bakımcı	12
Deri işçisi	11
Tekstüre iplik üretim makinesi operatörü	10
Elektrikçi (genel)	8
Diğer	153
Toplam	**401**

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 66 kişi ile "dikiş makinesi operatörü-kumaş" mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 51 kişi ile "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı" ve 30 kişi ile "open end makinesi operatörü" meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; "open end makinesi operatörü" ve "dokuma makineleri operatörü /dokumacı" mesleklerin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Uşak ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

"Dikiş makinesi operatörü-kumaş" ve "müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı" gibi mesleklerin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

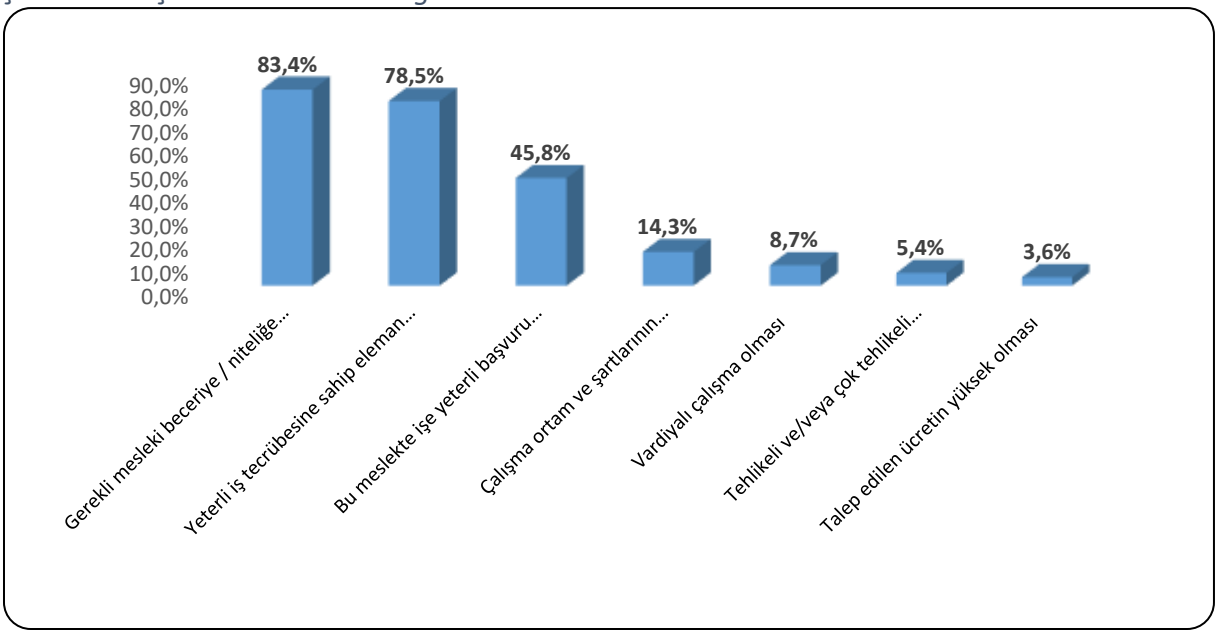

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman	Çalışma ortam ve şartlarının	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	21,9%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Open end makinesi operatörü	10,3%	100,0%	93,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	57,1%	85,7%	100,0%	0,0%	28,6%	0,0%	0,0%
Seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Kasap	70,6%	41,2%	41,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makine bakımcı	91,7%	83,3%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Deri işçisi	100,0%	100,0%	36,4%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Tekstüre iplik üretim makinesi operatörü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (genel)	100,0%	100,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. “Seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)”, “deri işçisi”, “tekstüre iplik üretim makinesi operatörü” ve “elektrikçi (genel)” gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada yeterli başvuru yapılmaması belirtilmiştir. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olma ile vardiyalı çalışmanın olması yalnızca “seyahat servis elemanı (host/hostes/otobüs-tren)” mesleği için temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur. Talep edilen ücretin yüksek olması ise yalnızca “dokuma makineleri operatörü / dokumacı” mesleği için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Uşak ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Uşak ilinde işletmelerin yüzde 19,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Uşak İlinde ise yüzde 4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	15,7%	3,1%	36,6%	44,5%
Toptan ve perakende ticaret	17,2%	5,2%	29,3%	48,3%
İnşaat	29,0%	6,5%	16,1%	48,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26,1%	0,0%	34,8%	39,1%
Ulaştırma ve depolama	21,4%	0,0%	28,6%	50,0%
Eğitim	33,3%	16,7%	25,0%	25,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18,2%	0,0%	9,1%	72,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11,1%	0,0%	33,3%	55,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16,7%	33,3%	0,0%	50,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	66,7%	0,0%	16,7%	16,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	40,0%	0,0%	20,0%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**19,8%**	**4,0%**	**30,5%**	**45,7%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla "diğer hizmet faaliyetleri", "madencilik ve taş ocakçılığı" ile "gayrimenkul faaliyetleri" sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise "mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler" ile "eğitim" sektörüdür. "Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı" ile "kültür, sanat

eğlence, dinlence ve spor" sektöründeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Ulaştırma ve depolama	46	13,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	15	9,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	2	9,1%
Madencilik ve taş ocakçılığı	53	6,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	11	6,3%
İmalat	672	4,3%
Toptan ve perakende ticaret	74	3,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23	3,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	56	2,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5	0,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-3	-2,1%
İnşaat	-86	-8,0%
Eğitim	-33	-9,9%
Genel Toplam	**836**	**3,3%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmektedir. Uşak ilinde ise bu oran yüzde 3,3 olup ülke genelinin altında gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 672 kişilik artış ile "imalat" sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 13,4 ile "ulaştırma ve depolama" sektöründe beklenmektedir. Uşak ilinde istihdam azalışı beklenen sektörler ise "mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler", "inşaat" ile "eğitim"" sektörleridir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	20	9,3%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	312	5,6%
Hizmet ve satış elemanları	101	4,8%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	92	3,1%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	61	3,0%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	264	2,8%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	20	1,8%
Yöneticiler	-1	-0,4%
Profesyonel meslek mensupları	-35	-2,9%
Genel Toplam	**836**	**3,3%**

Kaynak: İPA 2019

"Silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler" grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam değişimi beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 312 kişilik artış ile "sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar"dır. En az artış beklenen meslek grupları ise 20 kişilik artışla "nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları" ile "teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları"dır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Et ve et ürünleri işlemecisi	Beton ve betonarme kalıpçısı
Konfeksiyon işçisi	Diğer öğretmenler
Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Isıtma ve sıhhi tesisatçı
Deri işçisi	Akaryakıt satış elemanı (pompacı)
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı	Betonarme demircisi
Reyon görevlisi	Elektrik tesisatçısı (bina)
Şoför-yük tasıma	İnşaat mühendisi
Open end makinesi operatörü	Beton transmikser operatörü
Kasiyer	Baskı operatörü - tekstil
Beden işçisi (genel)	Temizlik görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, "et ve et ürünleri işlemecisi", "konfeksiyon işçisi" ve "dokuma makineleri operatörü / dokumacı"dır. "Beton ve betonarme kalıpçısı", "diğer öğretmenler" ile "ısıtma ve sıhhi tesisatçı" meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda "et ve et ürünleri işlemecisi", "dokuma makineleri operatörü / dokumacı", "şoför-yük tasıma", "open end makinesi operatörü" meslekleri istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Uşak ili için "imalat" sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Uşak ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

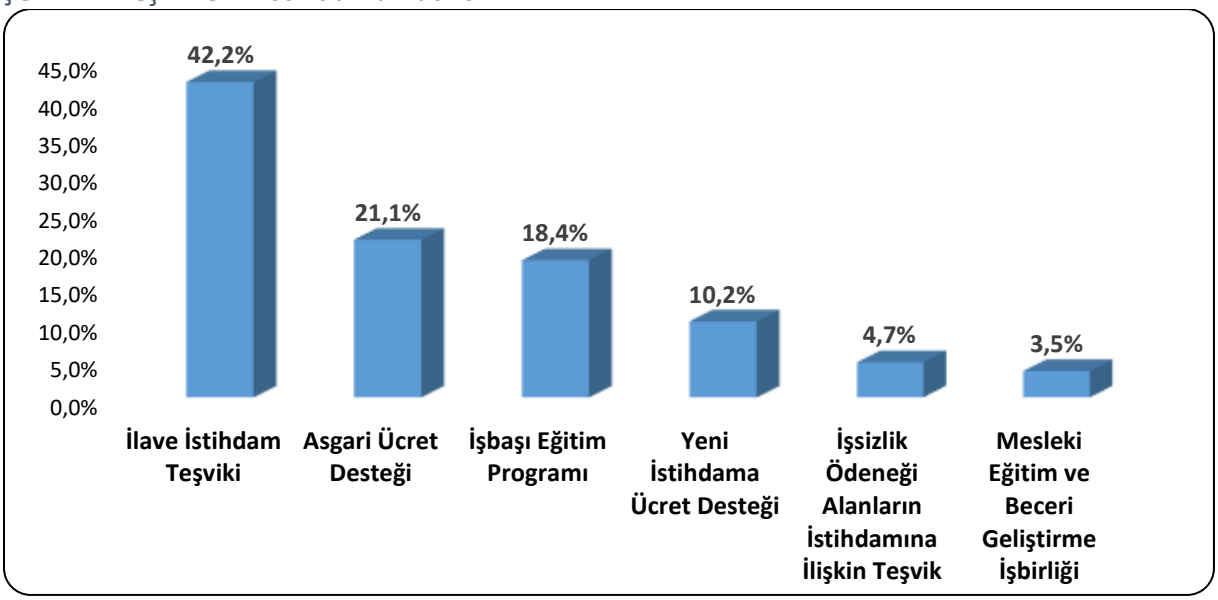

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin "ilave istihdam teşviki" olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise "asgari ücret desteği" yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise "mesleki eğitim ve beceri geliştirme işbirliği" olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin "ilave istihdam teşviki" olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise "yeni istihdama ücret desteği" gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

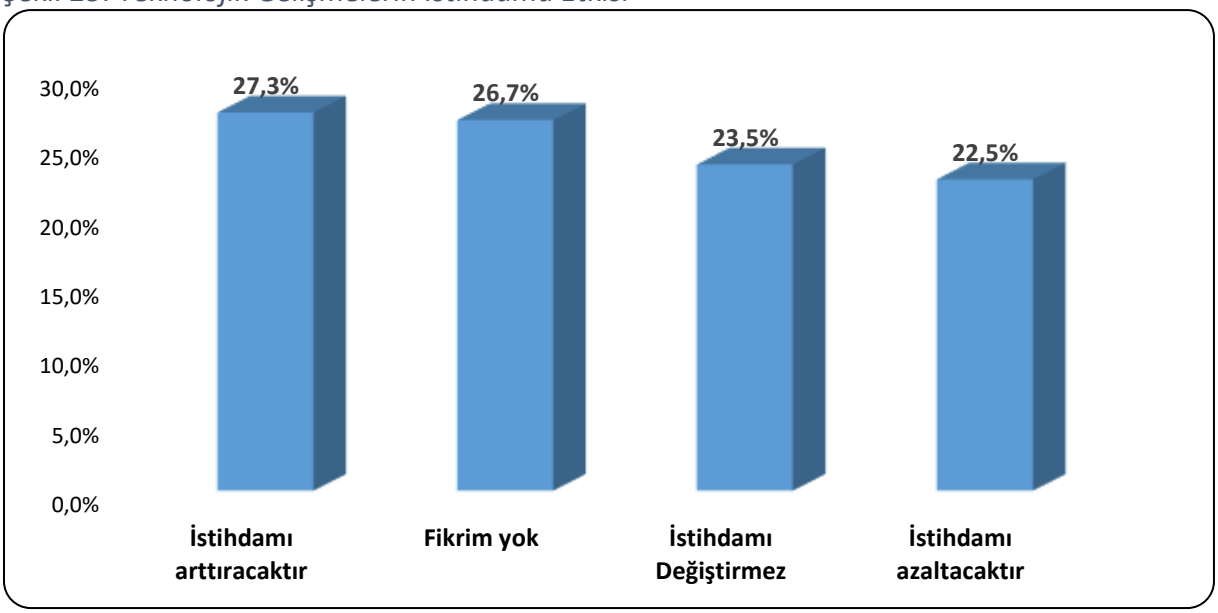

Kaynak: İPA 2019

Uşak ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 27,3'ü istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 22,5'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 23,5'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceği görüşündeyken, yüzde 26,7'si ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Uşak İlinde; "diğer hizmet faaliyetleri", "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" ile "gayrimenkul faaliyetleri" sektörlerinde ise işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Uşak İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Uşak İlinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 5,4 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR33 (Afyon, Kütahya, Manisa ve Uşak) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 6,8'dir.

Uşak ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Uşak'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Uşak ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 68,9'u erkeklerden, sadece yüzde 31,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör "imalat" sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör "eğitim" sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler "konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri", "eğitim" ile "insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri" gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Uşak ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Uşak ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun "nitelik gerektirmeyen meslekler"de kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 23 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 503 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında yıllara göre dalgalanmalar görülmektedir. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Uşak ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler "imalat", "idari ve destek hizmet faaliyetleri", "toptan ve perakende ticaret" ile "inşaat" sektörleridir.

Uşak ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 58 işletmede 665 açık iş tespit edilmiştir. Uşak ilinde"imalat" sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 665 kişilik açık işin yüzde 67,5'ine tekabül eden 449 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise "inşaat", "toptan ve perakende ticaret", "ulaştırma ve depolama", "idari ve destek hizmet faaliyetleri", "gayrimenkul faaliyetleri", "konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri", "eğitim" ile "insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri" sektörleridir.

Uşak ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 15,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Uşak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin "sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar" meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 44,8'dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 87,8'inin; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok iletişim ve ifade yeteneği, pazarlama gücü ve meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Uşak ilinde işletmelerin yüzde 19,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Uşak ilinde ise yüzde 4 olarak gerçekleşmiştir.

Uşak ilindeki işverenlerin yüzde 42,2'si, istihdama en çok katkı sunan teşvikin ilave istihdam teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak ilave istihdam teşvikini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Uşak ilinde; "diğer hizmet faaliyetleri", "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" ile "gayrimenkul faaliyetleri" sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün

değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.